

Afdoend onderzoek

Zandhagedis AWZI te Zandvoort

1 september 2017

Samenvatting

Voor het terrein van de voormalige AWZI te Zandvoort worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is om op het terrein te komen tot nieuwbouw. Momenteel ligt het terrein braak en wordt het gebruikt voor opslag. Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen.

Onderdeel van de ruimtelijke procedure is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie geen zandhagedissen voorkomen. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Werkwijze

5 - Waarnemingen

6 - Analyse

7 - Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Pact3d Zandvoort
Projectnummer	17,078
Datum	1 september 2017
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	N. Hemmers
Status	definitief

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

Voor het terrein van de voormalige AWZI en de spoorzone te Zandvoort worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is om op het terrein te komen tot nieuwbouw. Momenteel ligt het terrein braak en wordt het gebruikt voor opslag. Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de ruimtelijke procedure is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden. Voor de ruimtelijke plannen is door bureau Els & Linde B.V. op 21 oktober 2016, een quick scan ecologie binnen de planlocatie uitgevoerd. Uit de resultaten van de quick scan ecologie is gebleken dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen van de zandhagedis (*Lacerta agilis*) binnen de planlocatie noodzakelijk is, om de effecten van de ruimtelijke plannen te kunnen bepalen.

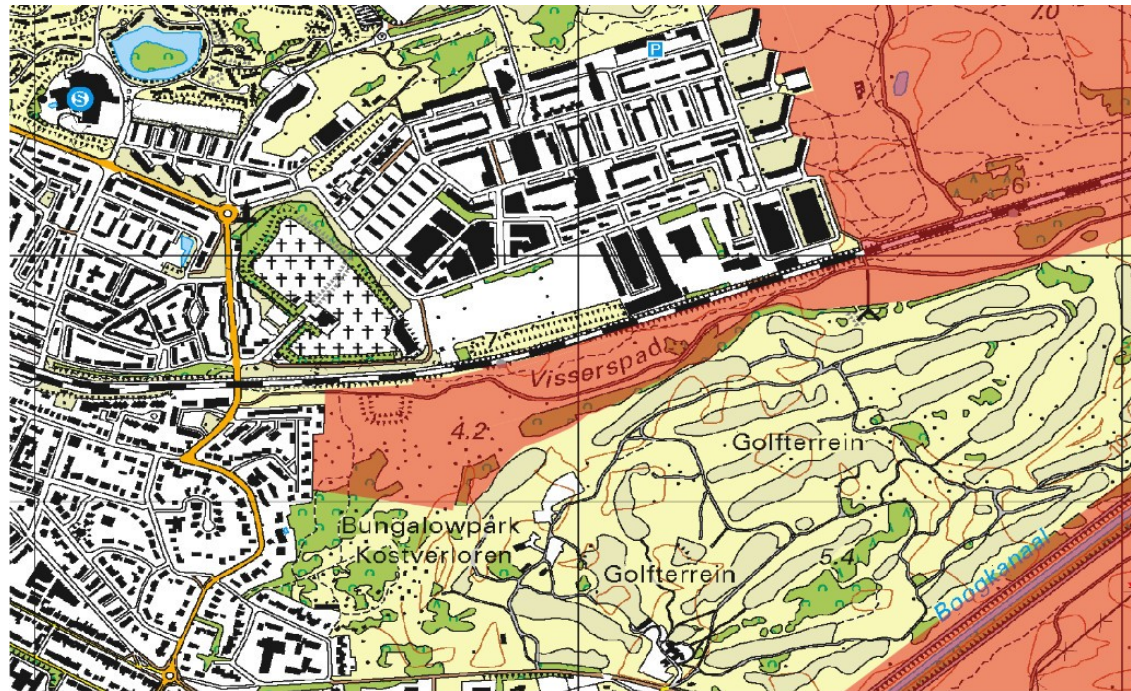
In de voorliggende notitie worden de resultaten van het afdoend onderzoek naar de zandhagedis gepresenteerd. Waarnemingen van andere - minder strikt - beschermde soorten zijn voor zover relevant eveneens genoteerd. Het onderzoek naar beschermde soorten is gestart en afgerond in het voorjaar van 2017. De inventarisaties naar zandhagedis zijn conform de soortenstandaard Zandhagedis en andere handleidingen voor goede inventarisaties uitgevoerd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de werkzaamheden, die nodig zijn om te komen tot de gewenste nieuwbouw. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving.

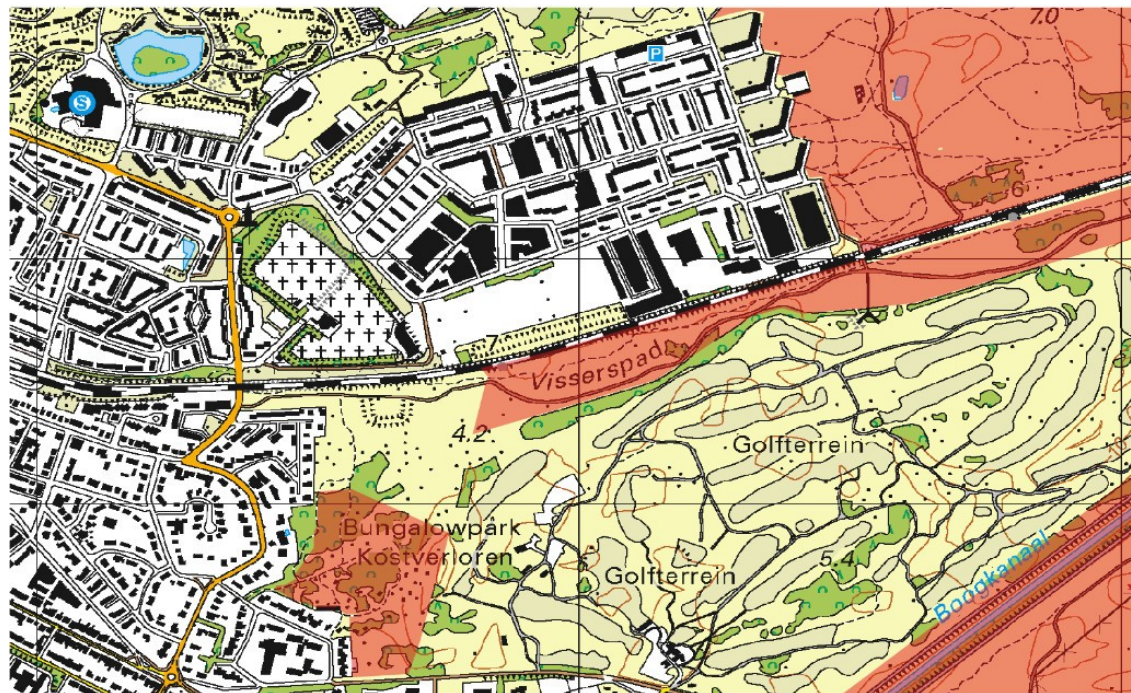
Ligging van het perceel, de rood gearceerde stallen worden gesloopt.

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie bestaat uit een braakliggend terrein dat bestaat deels uit vrijwel onbegroeid duinzand en deels uit een duingrasland. Door het gebruik voor opslag is het gebied licht geaccidenteerd. Natura 2000-gebieden liggen allen op korte afstand; Kennemerland-Zuid ligt op 60 meter. Gebieden die zijn aangewezen als Natuur- netwerk Nederland (NNN) liggen op 60 meter afstand van de planlocatie.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten. Omdat er sprake van groot onderhoud zal er geen significante wijziging in de emissie verwacht worden. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Vanwege de grote afstand tussen Natura 2000 gebieden en het perceel en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd

H03 Werkwijze: technieken, veldbezoeken & omstandigheden in het veld

Afdoende inventarisatie

Voor de afdoende inventarisatie van beschermde soorten, is het van belang dat deze worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken, in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. De gebruikte methoden en technieken worden aangepast op de situatie en op de te verwachten soorten. Hierbij wordt een afweging gemaakt welke methoden en technieken het meest geschikt c.q. efficiënt zijn. Voor verschillende soorten zijn protocollen verschenen of kan worden teruggevallen op wetenschappelijke literatuur, gericht op het inventariseren van soorten. Daarnaast zijn er voor een beperkte lijst soorten, zogeheten soortenstandaards verschenen. Voor het inventariseren van beschermde soorten gebruikt Els & Linde de verschillende genoemde bronnen, aangevuld met terrein- en soortkennis van de ecooloog. Belangrijk onderdeel van een afdoend onderzoek is dat de gebruikte techniek op een juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

Inventarisaties naar de zandhagedis

Er moet in beeld gebracht worden waar zich de locaties van voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of functioneel leefgebied van de zandhagedis bevinden. De exacte locatie van deze plekken zijn bij de zandhagedis redelijkerwijs niet in beeld te brengen. De zandhagedis is het beste te inventariseren in het voorjaar, na de winterslaap. Er kan het beste geïnventariseerd worden tussen 9 en 12 uur 's morgens op dagen met zonnig weer met een temperatuur van 12 à 14 graden Celsius en niet teveel wind. Op die momenten warmen de hagedissen zich op en zijn ze te vinden op zonnige plekken langs en in de vegetatie. Zichtwaarnemingen zijn noodzakelijk; gehoord geritsel van een wegvluchtend dier is onvoldoende om als waarneming te gelden. Verwellingshuidjes duiden ook op aanwezigheid van zandhagedissen. Afwezigheid is voldoende aannemelijk gemaakt als er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van zandhagedissen na:

- Twee inventarisatierondes in april en mei. Als in de periode juni – september wordt geïnventariseerd dan zullen meer rondes plaats moeten vinden,
- gehouden tijdens goede inventarisatieomstandigheden: zonnige, half bewolkte dagen met een temperatuur tussen de 12 en 20 graden Celsius en een windkracht van minder dan 5 Beaufort,
- en verricht in potentieel geschikt habitat.

Veldbezoeken & omstandigheden in het veld

Voor de zandhagedis zijn twee inventarisaties kort na zonsopkomst voldoende als tussen 1 april en 31 mei wordt geïnventariseerd. Wordt er (deels) buiten deze periode gezocht dan zijn meer inventarisaties noodzakelijk.

Tijdens de inventarisaties waren de weersomstandigheden voldoende voor een betrouwbaar resultaat. Wat geschikte weersomstandigheden zijn is beschreven in de soortenstandaard en de verschillende onderzoeksprotocollen.

H04 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Voor het project is eerder een oriënterend onderzoek uitgevoerd (Hemmers 2016). In dat onderzoek is als aannemelijk gesteld dat binnen de bebouwing op het terrein zandhagedissen voorkomen. Om die reden is een aanvullend onderzoek naar deze soort uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Oostelijk van het perceel zijn langs de spoorlijn naar Haarlem recente waarnemingen van de zandhagedis bekend. Ter hoogte van het perceel zijn geen meldingen. Er is echter geen wezenlijk verschil in habitat van de locatie waar de soort is aangetroffen en de spoorlijn ter hoogte van het perceel. Mogelijk dat er sprake is van een inventarisatie-effect, ofwel er is ter hoogte van de locatie gezocht. De atlas van de amfibieën en reptielen voor Noord-Holland (2010) geeft ook voor de bebouwde kom van Zandvoort dat hier zandhagedissen voorkomen. In een rapport van het Overleg duinhagedis (1999) wordt de bebouwde kom uitgezonderd. Mogelijk wordt dit veroorzaakt door de verschillende detailniveaus – de atlas geeft een beeld op 5x5 km en het Overleg 1x1 km. Uit beide publicaties is geen exacte locatie te herleiden tot op het niveau van het perceel.

Inventarisatie zandhagedis – 18 mei 2017

Op 18 mei 2017 is een inventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van de zandhagedis binnen de perceel van de AWZI en de spoorzone te Zandvoort. De temperatuur op 18 mei was tussen 13,0 en 20,7 graden Celsius, perfect voor het waarnemen van de zandhagedis. Conform de soortenstandaard is gezocht naar exemplaren van de zandhagedis.

Waarnemingen

Tijdens de inventarisatie op 18 mei 2017 zijn geen zandhagedissen waargenomen.

Inventarisatie zandhagedis – 30 mei 2017

Op 30 mei 2017 is een inventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van de zandhagedis binnen de perceel van de AWZI en de spoorzone te Zandvoort. De temperatuur op 30 mei was tussen 15,5 en 19,4 graden Celsius, perfect voor het waarnemen van de zandhagedis. Conform de soortenstandaard is gezocht naar exemplaren van de zandhagedis.

Waarnemingen

Tijdens de inventarisatie op 30 mei 2017 zijn geen zandhagedissen waargenomen.

H05 Analyse: effecten op het voorkomen van de zandhagedis

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden, om de veranderingen te kunnen bereiken. Voor zover plangebieden binnen het Natuurnetwerk, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 gebied of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden binnen de analyse getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Uit de quick scan ecologie van 3 juni 2016 is gebleken dat binnen de planlocatie vaste verblijfplaatsen van de zandhagedis aanwezig kunnen zijn. Door bureau Els & Linde is in het voorjaar van 2017, een afdoend onderzoek naar de zandhagedis binnen de planlocatie uitgevoerd. De analyse van deze notitie beperkt zich tot de effecten op beschermde soorten die tijdens het afdoend onderzoek naar zandhagedis zijn aangetroffen.

Wet natuurbescherming

Momenteel is de natuurbescherming geregeld via twee wetten: de Flora en faunawet voor soortbescherming en de Natuurbeschermingswet 98 voor gebiedsbescherming. Na 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht waarin beide wetten zijn opgenomen (samen met de Boswet). De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming is de PAS (de programmatische aanpak stikstof) een integraal onderdeel. Binnen de PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie te reduceren. Een onderdeel is dat voor alle bronnen een berekening moet worden uitgevoerd van de stikstofdepositie. Dit wordt met het voorgeschreven instrument Aerius berekend. Bij een depositie tussen 0,05 en 1,0 mol stikstof is er een meldingsplicht. Als er minder dan een 0,05 mol wordt veroorzaakt en er nog ontwikkelingsruimte is in het Natura 2000 gebied is er geen melding nodig. Is er geen ontwikkelingsruimte of wordt er een hoge depositie veroorzaakt dan is er vergunningplicht. Met de Aerius kan worden aangetoond dat er geen hoge depositie is.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Zandhagedis

Er zijn geen zandhagedissen waargenomen. Het onderzoek is uitgevoerd conform de soortenstandaard. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

H08 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor het terrein van de voormalige AWZI en de spoorzone te Zandvoort worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is om op het terrein te komen tot nieuwbouw. Momenteel ligt het terrein braak en wordt het gebruikt als motorcrosbaan. Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de ruimtelijke procedure is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie geen zandhagedissen voorkomen. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezige soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet, in vergelijkbaar geschikt habitat in de omgeving. Schuil- en overwinteringsplekken zoals bladhopen, houten steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op overwinterende en of schuilende dieren.

Beschermde gebieden

De werkzaamheden en de veranderde omgeving zullen geen significant effect veroorzaken op de beschermde natuurgebieden.

- Anonymus (2014) Soortenstandaard zandhagedis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Hemmers, N. (2016) Quick scan ecologie. Bedrijventerrein te Zandvoort. Els & Linde, Hilversum.
- Herder, J. (2010) Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010. St. RAVON.
- Overleg Duinhagedis (1999) De duinhagedis voor de toekomst behouden. Verslagen en Technische Gegevens 97: Instituut voor Systematiek en Populatiebiologie, Universiteit van Amsterdam
- provincienoordholland.nl
- waarneming.nl